

הורד השבת

הוד התורה
יו"ל ע"י ארגון
"הוד התורה"
ר' יוחנן בן זכאי 54 אלעד
טל' 0503-547630

יום כיפור

כתובת המערכת

חתם סופר 6/1
מודיעין עילית

פקס 057-7961563
torani100@gmail.com

ניתן לקבל העלון באימייל

הדלקת נרות 18:18
מוצאי שבת 19:23
מוצ"ש ר"ת 19:59
הזמנים לפי אופק אלעד

אסור לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה | תחיית לזולת, זה לא עולה כסף! | שמרו על קדושת העלון

עקיבא, והשיבה לה: את קוראת לי "אומללה"? דעי לך שאם בעלי היה מתייעץ איתי עכשיו אם לחזור לבית או להמשיך ללמוד עוד קצת, הייתי מבקשת ממנו שילך ללמוד עוד 12 שנה.

רבי עקיבא נמצא מהעבר השני של הדלת ושומע את כל התמליל של השיחה, ובאותו רגע הוא עושה "אחורה פנה קדימה צעדי" - וחוזר אל הישיבה לעוד 12 שנה, וכעבור 24 שנה הוא פותח את דלת ביתו כאשר לידו ניצבים גודל של 24,000 תלמידים.

ושואלים רבותינו: רבי עקיבא היקר. כבר הגעת לבית, אתה עומד מאחרי הדלת, כנס לכמה שניות ותשתה כוס קפה, קפה הפוך, קפה שחור, קפה בוך, איזה נס קפה ומאפה, בסך הכל כמה שניות... לאן אתה ממחר?

על שאלה זו עונים רבותינו מספר תשובות - ואין מקומם כאן, אך דבר אחד ברור: רבי עקיבא מנצל לתורה כל שנייה מחייו, ואין לו מציאות של "כמה שניות" מיותרות.

ולמרות זאת, לבקר תלמיד חולה - רבי עקיבא מוצא את כל הזמן שבעולם. יש לו זמן לשטוף לו את הבית, לשוחח איתו, לסעוד אותו וכו', והוא לא מסתכל על זה כעל "ביטול תורה". זה חשבון מאוד נוקב, וגם מחייב: כך מתנהג בן תורה אמיתי. הוא לא עסוק רק בעבודת ה' "עיוורת" ומתעלם מכל הסביבה, אלא הוא חי ונושם את צורכי הציבור - וער למצוקותיהם.

מסופר על תלמידי חכמים מופלגים אשר הגיעו לגיל זקנה ובריאותם נתרופפה והחולשה אחזה אותם בכל פינה - עד שהזקקו לעלות למשכב, ולמרות זאת כאשר בא אליהם יהודי מר נפש והיפס את עצתם ובירכתם, הם התנערו מהמיטה כמו אריה ושידרו לו שהוא רצוי, ונוכחותו כלל לא מפריעה. זה המסר הגלום במשפט הנ"ל שאמר רבי שמואל מסלנט לאותו יהודי, ונחזור עליו שוב מחמת עוצמתו:

מה אדם השכן שלך שאתה ירא שמים? הרי הוא חולה ומותש, הוא זקוק למילה חמה, לעידוד ותמיכה, כיצד יתכן שאינך מתייענין בשלומו? יהיו התשובות אשר יהיו, דע לך שבשמים הם לא עוברות!

ברשות הרבים וברשות היחיד וברשות בעל הבית והמסובים, נעמיק ונחדד את המסר קצת יותר.

אמת, כולנו טובים ומתוקים, מושלמים וחמודים, אנחנו לא מתעלמים מאף ידיד או פקיד השרוי במצוקה ומשווע לעזרה, אנחנו מושיטים יד לכל דך ונדכה ומרחמים על כל מי שבוכה, אבל... **אנו עושים זאת בצורה חלקית וחד פעמית.** ברגע שהושטנו פעם אחת עזרה וסיוע - אנחנו כבר מרגישים שיצאנו ידי חובה - ומבחינתנו הסיפור הזה כבר לא קיים, **והרגש שלנו לא ממשך להיות ער לאותו מצב אומלל.**

ואם ישאל השואל: מה רע בכך? נגיב לו באמצעות הסיפור הבא:

מסופר על סוחר אמיד שבה אל רבי חיים מצאנז, לבקש את ברכתו. שאלו רבי חיים: מניין אתה? והסוחר השיב: מלמך. רבי חיים ושאל: נו, אולי תבשר לי בשורה טובה על המלמד ששם, האם הסתדרו אצלו העניינים? שאל הסוחר: איזה מלמד? איזה עניינים? ורבי חיים הסביר: לפני כחודש היה אצלי מלמד אחד ממקום מגורך, אשר בשעה טובה ומוצלחת נשברה בביתו הצלחת - וביתו באה בברית האירוסין עם בחור נכבד ומכובד. כצפוי, התחייב המלמד עבור ביתו את ההוצאות והנדונים המקובלת, ככל אשר השיתו עליו משפחת החתן. אלא שמצבו הכלכלי היה עגום ופגום, והפרוטה לא הייתה מצויה בכיסו. בצר לו הגיע אלי אותו מלמד, וביקש את ברכתו ומחמת שהקך גר באותו מקום, אני שואל אותך אם אתה יודע מה מצבו של אותו מלמד - והאם כבר הסתדרו אצלו העניינים.

בין רגע קלט הסוחר במה מדובר, והוא השיב לרב: כן כן, אני נזכר שערכו אצלנו מגבית עבור המלמד הזה. אני זוכר גם שהשתתפתי בה ותרמתי את חלקי. אך האם מצבו הכלכלי של המלמד הסתדר? זה אין לי מושג.

כבוד הרב! דע לך שהמסחר גוזל את מרבית זמני - ובשעות הפנאי אין לי זמן "לפטופטי סרק", אלא אני מקדיש את זמני הפנוי ללימוד תורה. צר לי, אך אין לי זמן להתעניין ולהתעדכן מה קורה בסביבתי.

אמר לו רבי חיים מצאנז: מי שחושב רק על התעלותו הרוחנית ואין לו זמן ופנאי להתעניין במצוקת הכלל, חסר לו הרבה בעבודת ה'.

ולבאורה מה רצה הרב מאותו סוחר? הרי הוא כבר תרם תרומה חד פעמית - וזה מאוד יפה מצידו. לא כך?

יום כיפור עומד לפרוס כנפיו, ועם ישראל מתכונן למעמד כראוי. בימים קדושים אלו כל יהודי מתרומם מעל עצמו וכובש יותר את רצונותיו ותאוותיו ומפשפש ומשפסף את מעשיו - ומתמלא בהרהורי חרטה על עברו הרוחני הדליל, ומקבל "קבלות חיזוק וייעול" - כפי שידו משגת. לברך בכוונה... לא להטיס את התפילה... לא לדבר בבית הכנסת דיבורי חול... להתחזק בקביעות עיתים לתורה... לשמור יותר את העניינים...

כל רגע ורגע בעשרת ימי תשובה מנוצל על ידינו כדי לרכוש עוד איזה סגור ופרקליט ליום הכיפורים, אנו מנסים ליעל ולהתייעל בכל מה שאפשר, ואין ספק שזה משמח אלוקים ואדם. אלא שבכל זאת יש עדיין איזה פרט פצפון שלא בדיוק תופס אצלנו מקום נכבד בימים הללו, וחבל. מה כוונת המשורר החזן והפייטן?

לפני עשרות שנים... הגיע ערב יום כיפור. השמש כבר עמדה לשקוע, כולם ארוצו אל בית הכנסת והמתינו למעמד הקדוש של "כיל נדרי".

בשעה נשגבה זו צעד רבי ישראל מסלנט אל בית הכנסת, לפתע הוא פוגש פגנים מוכרות. מדובר ביהודי המוחזק כירא שמים - שבאותה שעה היה לבוש בבגדי לבן, ודמה למלאך ה' צבאות. ניגש אליו רבי ישראל, ושאלו: יהודי יקר! מה שלום פלוגי השכן שלך? שמעתי שבריאיותו לקויה והוא מתקשה בתפקוד. ידוע לך האם יש שיפור במצבו?

השיב היהודי: בעשרת ימי תשובה אני עסוק בהכנה הרוחנית שלי לקראת יום הכיפורים, אני טרוד בעבודת ה', הרי חיי מונחים על כף המאזניים - ועלי לפעול בכל כוחי למיתוק הדין... יסלח לי הרב, אבל מחמת קוצר הזמן ועומס העבודה הרוחנית שהייתק לי, לא התפניתי לראות מה קורה עם השכן שלי.

שמע הרב את דבריו הכבירים של היהודי, ואמר: אשריך שאתה עסוק בעבודת ה'. אך מה אדם השכן שלך שאתה ירא שמים? הרי הוא חולה, מותש, שוכב על ערש פג, הוא זקוק למילה חמה, לעידוד ותמיכה, כיצד יתכן שאינך מתייענין בשלומו? **יהיו התשובות אשר יהיו, דע לך שבשמים הם לא עוברות!**

זו הנקודה העדינה שרבים מאתנו שוכחים - או דוחקים הצידה. אנו טרודים בעבודת ה', ברוחניות, באיסוף זכויות, אבל... שוכחים את הזולת. אחד שוכח את השכן החולה, השני שוכח את אשתו החלשה והשברירית, השלישי שוכח את ילדיו הרעועים, אך הצד השווה שבכולם - שהם טרודים בעבודת ה' האישית שלהם, ולא חיים וחשים את הסביבה.

האמת היא שזו נקודה מאוד עדינה ודקה, ואין ספק שאם כולם מצליחים להבין את חומרתי. משום כך נעלה כאן את הצד השני של המטבע, כדי לחדד לנו יותר את הרגש בעניין.

מסופר בגמרא על אחד מתלמידי רבי עקיבא שחלה ונפל למשכב, ומחמת דוחק השעה - לא הספיקו חבריו לבקרו. אך מי כן מצא את הזמן לבקר את אותו חולה מסכן? בעל המשפט "ואהבת לרעך כמוך - זה כלל גדול בתורה" (בראשית רבה כ"ד ז), הלא הוא רבי עקיבא.

רבי עקיבא נכנס אל התלמיד החולה, עשה לו ספוגייה בבית ופתח את החלונות ואוויר לו את את החדר וסיד אותו במה שצריך, ותוך זמן קצר הוטב לחולה מאוד ומצבו החל להשתפר - והוא אמר לרבי עקיבא את המילים הבאות: רבי, החייתני! התמיכה והעזרה שהושטת לי הטיבו עימי עד מאוד וזרוזו את החלמתי, ובלעדיהם - מצבי היה נורא ואיום.

באותו רגע הכריז רבי עקיבא בבית המדרש את המשפט הנורא הבא: **כל מי שאינו מבקר חולים, כאילו שופך דמים.** הגמרא מביאה על המקום משפט נוסף שאמר רב דמי בעניין, משפט מאוד עמוק ונוקב, ואלו מילותיו: **כל המבקר את החולה, גורם לו שיחיה. וכל שאינו מבקר את החולה, גורם לו שמת.** (תרי"ם מ"א, וינין שם בשיטת"מ מה שבאר בשם הרא"ם.)

אם עד היום חשבנו שלתת כתף לזולת ולכאוב את כאבו ולסעוד אותו בחוליו - זה עניין שולי וזניח בעבודת ה', כעת מתברר לנו שטענינו.

כאן המקום לציין פנימה מאוד מעניינת. הרי רבי עקיבא היה ידוע כאחד שכל חייו מוקדשים לתורה, והוא היה מקפיד לנצל אפילו "שניות" בודדות. כולנו מכירים את המעשה הידוע שרבי עקיבא יצא לגלות ללמוד תורה וחזר לאחר 12 שנה, הוא כבר עמד ליד דלת ביתו ועמד להיכנס, ולפתע הוא שומע שאחת השכונות מקניטה את אשתו ואומרת לה: כמה אומללה את, בעלך הלך ללמוד תורה ונטש אותך כבר 12 שנה... שמעה זאת רחל אשתו של רבי

העלון מוקדש לע"נ מנחם בן רחל ת.נ.צ.ב.ה.

(ספר "מעשה אישי")

אם נפנים את הנקודה הזו בעומק העצמות ונחיה כן, בעזרת ה' נזכה לשלום כללי עם השביעה, עם השכנים, עם האישה והילדים, ונתקן את המציאות של "שנאת חנם" - ונחיש את פעמי הגואל.

נערך ע"י הר' אברהם א"י ה"ו

מי חולק?

האשר שבנישואין חובת הבעל לדעת ש...

המציאות בזמנו בהרבה בתים, שהאיש והאישה מתחרים זה בזה! לאחר שתמו ימי השבע ברכות, הונחו האהבה ואחוהה השלום והרעות בצד, ואת מקומם תפסה "המלחמה". מי ינצח - ומי ינוצח? מי ינצל - ומי ינוצל? **מי יצליח להכתיב מה לעשות ומה לא לעשות...**

הבעל מחפש את הכבוד ורוצה להרגיש "מלך הבית", והאישה, כאשר היא רואה שזה הסגנון, היא חוששת שאם היא תשתוק - "מי יודע במה זה יגמר".

היא חוששת שבעלה יהפוך אותה לשפחה - והיא מנסה למשוך את שרביט ההנהגה מידי לידה, היא דורשת שוויון זכויות - ובצדק. וכשהבעל רואה כך הוא מתבצר יותר בעמדתו... והאישה... מגיבה בהתאם, כל אחד מנסה לבצר להעצים את כוחו ונוצמותו, ובסוף נהיה בבית "יגוג ומגוג" ומלחמת עולם השלישית.

אין ספק שבבית כזה מפסידים שני הצדדים. מדוע?

א מחמת שהם חיים כל הזמן בשדה קרב, ונמצאים במלחמת הישרדות מתמדת! כל אחד מנסה להראות שהוא בעל הדעה ההגונה ביותר, כל צד מחפש את המומים בשבני - כדי להוכיח את עליונותו, ודאי שהם רחוקים מהציווי האלוקי של "והיה לבשר אחד".

ב הם שוכחים פרט מאוד חשוב: גם מי שבסוף יצליח לדרוך ולכבוש את השני - ולזכות לכס "מושל הבית", מה יצא לו מכך? הרי הוא מזולזל בעיני בן זוגו! בן זוגו מרגיש פגוע ופגוע, והוא ממתיך לשעת כושר להחזיר את המושכות לצד שלו. אך אהבה ואחוהה ושלוש ורעות, אין שם.

ג כאשר שלום הבית רעוע, גם חינוך הילדים פגוע, ואכמ"ל.

בעל יקר! הידעת?!

בורא עולם טבע בבריאה את כוח ההנהגה "בידך - ולא בידיה". [הבעל הוא בבחינת "שמש" והאישה בבחינת "ירח", וכשם שכל האור שיש לירח זה מהשפעת קרני השמש עליו, ממש כך גם השפע והאור של האישה עוברים דרך הבעל. הוא המשפיע והיא המושפעת, וההרמוניה הנפלאה הזו הופכת אותם "לבת מושלים"].

בעל יקר, דע לך שקיבלת שמשים כוחות גדולים, ובידך להוביל את הבית על מי מנוחות - או חלילה להפוך אותו לשדה מוקשים. אם תעשה את אשתך מלכה - היא תעשה אותך מלך. אך אם חלילה תעשה אותה סמרטוט, היא תפנה לך את הגב. תכלה ב...]

הבעיה היא שלפעמים הבעל בטוח שלאשתו יש משהו נגדו. לדעתו היא סימנה אותו עוד בשבע ברכות, והראיה זו ההתנהגות שלה וכו', ממילא היא האשמה... הרעה... האימונה... היא זו שפתחה את מלחמת ההישרדות, ומה בידו לעשות? כך חושבים בעלים רבים.

א בעל יקר! זכור שחז"ל לימדונו שאין אדם רואה את נגעי עצמו, ויתכן שאיך טלית שכולה תכלת - ולא רק היא אשמה, וכפי הפתגם הידוע "דברים שרואים מהצד שלה - אינך רואה מהצד שלך".

ב ישנו קו מחשבה שלא בטוח שחשבת עליו. ומהו? גם אם באמת אשתך אשמה, זה לא סותר שהיא מבינה את החשבון הבא: לכל מדינה יש מושל "אחד", לכל מכונית יש הגה "אחד", ולכל משפחה צריך שיהיה מנהיג "אחד". היא מבינה שזו טובת כולם - **ועל דעת כן היא נישאת.**

אלא שהיא יודעת דבר נוסף! היא יודעת שזה שהיא מוסרת בידך את שרביט ההנהגה וכפפת לסימכותך, זה לא אומר שהיא הופכת להיות "שפחה", אלא היא מצפה ממך שתוקיר אותה על כך ותעניק לה חום ואהבה, ותתייחס אליה בהתאם, בכבוד ובהערכה.

וכאשר היא רואה שהערכתך אליה לא מושמעת - ואיך מוקיר ומעריך את עמלה נהיהלו וטיפול ונקיון הבית, היא מרגישה מנוצלת (בלשונה "שפחה") - והיא מתמרמרת - ודורשת שוויון זכויות - ובצדק.

רק שלא תמיד היא מגלה לך שזה המניע שלה להתנהגותה, סוף סוף לא נעים לה לומר לך "תן לי צומי"... תראה לי שאני חשובה... תגיד תודה על הבית הנקי והארוחה הטעימה... היא מתביישת לומר זאת במילים, ולכן היא פותחת במאבק. בעל יקר! דע לך שברגע שתכבד את אשתך ותוקיר אותה על כל עמלה וטירחתה נהיהלו ונקיון הבית - ותפרגן לה "בשפע", תגלה פתאום אישה אחרת. כנועה, נחמדה, מתונה, מאושרת, עם יותר כוחות, היא לא תתנגן בך, ותיתן לך את שרביט ההנהגה בעצמה. ברוך ומנוסה!

טיפ ראשון: לא צריך לריב עם האישה על שרביט ההנהגה,

משום שבשעת החופה זה כבר נמסר לידי הבעל - וזה יישאר אצלו לנצח

בתנאי שהוא לא יפעיל את זה נגד אשתו.

טיפ שני: "השתררות ורדנות" לא מחזקים את שרביט ההנהגה,

אלא פועלים בדיקו ההיפך.

העלון מוקדש לעילוי נשמת חללי מערכות ישראל ובכללם חללי "תל סאקי" הי"ד:

- * אבנר בן מרים * אבנר בן רוחמה * אלכסנדר בן מרים *
- * אסף יהודה בן רחל * אריאל בן רבקה * בנימין בן אסתר *
- * ברק בני בן חיה * ג'קי יעקב בן לידיה * דורון בן טיאה *
- * דן בן חוה * דניאל בן עדינה * חיים עקיבא בן מינה * יגאל
- * בן יהודית * יהונתן בן ארנונה * יוסף בן מרים * יוסף בן
- * פרח * יעקב שמואל בן רות * יצחק בן רוחמה * יקיר בן
- * מאשה * מיכאל בן פניה * משה בן רבקה * צבי בן יהודית
- * רון בן חיה * שלום בן תמר

הי"ד ת.נ.צ.ב.ה.

כן כן, זה יפה מאוד, יתכן ואפילו מגיע לאותו סוחר "תעודת הוקרה" על תרומתו. אך רבי חיים מצאנו רצה להחכים את אותו סוחר בשתי פנינות:

א "למה הינך חושב שלימוד תורה והתעניינות בזולת - זה שני דברים סותרים? כיצד יתכן לשלמוד תורה יש לך זמן - ואילו לברר מה שלום שכנך המלמד, זה נקרא אצלך "פספוטו סרק"?"

ב אמת, עזרת, תרמת, הושתת יד, אך מדוע אתה מסתכל על העניין כפריעת חוב ולא מבין שחובתך המוסרית והאלוקית לברר האם הבעיה של המלמד כבר נפתרה - או שגם חלילה עדיין הוא מתבוסס בבוץ ותובע בים של נושים וחובות? כיצד אתה יכול להיות רגוע ושאנן ולנפץ בעזרתך החד פעמית, מבלי שהנך יודע בוודאות שאותו אומלל הצליח להתייצב מבחינה כלכלית?

ג.ב. האמת היא שלאנשים רבים קשה להבין את עומק ורגישות הדברים.

מה גם שמדובר כאן "בענייני תרומות" - ולמרבית הצער אנשים רבים אינם מחבבים את מצוות הצדקה.

מצד שני - אין יהודי בעולם שלא מחבב את ספר הזוהר, ואין ספק שאף אחד מאיתנו לא יעז להרהר על דברי קודש. משום כך, בטרם נמשך במאמר רצוננו לעדכן כאן ידיעה קטנה מספר הזוהר שמייחד אותנו רבי אלעזר בנו של רבי שמעון, ידיעה היקרה מהרב ומפן, וכך כותב הזוהר: אמר רבי אלעזר... בשעה שהקדוש ברוך הוא אהב את האדם, שולח לו מתנה. **ומהי המתנה? עני!** כדי שיוכה על ידו.

וכיוון שזוכה על ידו, הקדוש ברוך הוא מושך עליו חוט של חסד ועושה לו "רושם" בראשו, וכאשר מגיע דין לעולם, ינצל אותו אדם מנוק... בזכות הצדקה שעשה. (זוהר וירא דק ע"ג, מתורגם מאומית לעברית).

לא יאומן! שמעתם איך רבי אלעזר קורה לעני? "מתנה"! רבי אלעזר מודיע לנו שיעניי זה מתנה שזוכה לה אדם שה' אהב אותו. זה בונס ישיר מאלוקים. במילים אחרות, כאשר ינצל לפניך עני ומבקש ממך נדבה, זו הנשיקה הנפלאה שבורא עולם מעניק לך על אהבתו אותך. כפי שחושב אחרת, מי שנדמה לי שהעני הוא עול ומטרד ועלוקה המוצצת סוף - וטוב העדרו ממצויאותו, לא נעים לומר, אבל הזוהר הקדוש חולק עליו.

מכל האמור לעיל, אנו מסיקים מסקנה אחת: לעבוד את ה' - זו חובתנו. לנצל את הזמן לתורה ומצוות - זו תכליתנו. אך מצד שני חובתנו להקפיד שזה לא ייעשה על חשבון הקהילה והשביעה, וכמובן בעל חשבון הילדים והאישה.

חובתנו גם להבין שהאישה בעול והשתתפות בצער הזולת זו עבודת ה' עליונה ביותר - גם היא באה על חשבון לימוד התורה שלנו - ואפילו אם מדובר באדם זר החפץ בעזרתנו, וכמו שרואים במעשה הבא:

אישה אחת באה אל רבנו החפץ חיים וביכתה את מר גורלה, על כך שהיא נשואה כבר שנים ארוכות - ועדיין לא נפקדה בפרי בטן. האישה ציינה שהיא כבר קיבלה בחייה ברכות רבות - ועדיין היא לא נפקדה, כנראה שיש עליה איזו גזרה קשה, והיא מבקשת שהרב יפעל להסרת רוע הגזרה.

השיב לה החפץ חיים שהוא יתאמץ בעניין ויפעל עבורה עד כמה שידו תשיג, אך הוא מתנה זאת בתנאי אחד. שלעולם היא לא תגלה לאיש שהישועה באה דרכו.

כמובן שהאישה הסכימה לתנאי, וברוך ה' כעבור שנה חבקה האישה בזרועותיה בן זכר. ועברו מספר שנים, ואל אותה אישה הגיעה "אחותה". גם היא עקרה כבר שנים - ולא זכתה להיושע, והיא חפצה מאוד לדעת כיצד נפקדה אחותה.

בתחילה ניסתה האישה להיתמם ולהסתיר את זה שהחפץ חיים פעל עבורה את הני, אלא שאחותה לא וויתרה - והפעילה עליה מכבש גדול של לחצים.

אני אחותך, איך את יכולה להתאכזר עלי - בו בזמן שבידך טמון הסוד לפיתרון בעייתך, מי כמוך יודעת את כאב העריריות וכו'... האחות לחצה עליה ופרטה על רגשותיה - והאישה בסוף נכנעה וגילתה לאחותה שהחפץ חיים עומד מאחרי ישועתה, אך הוא ביקש ממנה לשמור את הדבר בסוד.

אך למרבה הצער והתוהו והיגון, בעוד האישה מגלה את סודה, נשמעו בביתה צעקות רבות... הילד אהב את חברתו, ונפטר.

באותו רגע נסעה האישה אל החפץ חיים וסיפרה לו על ההתפתחויות - וביקשה את מחילתו על כך שלא עמדה בדיבורה ועברה על רצונו, והתחננה בפניו שיפעל עבורה שוב לפרי בטן.

החפץ חיים שמע את דבריה, והשיב לה בצער רב. דעי לך שלפני מספר שנים צמתי עבורך 40 יום, התחננתי לה' ופעלתי למענך בכל כוחי, אך היום אני כבר זקן וחלוש, ואין בכוחי לצום עבורך עוד פעם 40 ימים.

אכן גדולי ישראל כאבו את כאב הזולת 100% - ולא "בערך"!!! הם חרפו את נפשם והכלל והסכימו אפילו לצום ולהתענות עבור יהודי זר, והם לא הסתפקו בעבודת ה' האישית שלהם. אלו הם רבותינו מאורי עיננו, ולא פלא שהם עטרה לראשנו ומהם אנו יונקים עצה ותושייה לדורות.

זו הנקודה שאמורה לעניין אותנו בימים הללו, ועליה חובתנו לשים את הדגש. לא רק לננות ולהיבנות בעבודת ה' האישית שלנו, אלא לדעת להתמסר לכלל אחינו ולכאוב את כאבם.

כמובן שאינו בדרגה גבוהה כמו של החפץ חיים - ואינו מסוגלים לצום 40 יום עבור עצמנו - וכל שכן שלא עבור הזולת. את לפחות להתעניין, להושיט יד מלטפת וכתף תומכת לזקוקים לך, לכאוב את צער הזולת, לפתוח יותר את הלב... את הכיס, לשמוח בכך שאנו בצד של הנותנים ולא בצד של הנוטלים.

יהודי יקר! אין לך אפשרות לעזור למון? אתה דל באמצעים ודלפון במזומנים? דע לך שיש דרכים נוספות לעזור לזולת. מה הבעיה לפתוח 'גמ"ח חיוך' לחייך, להאיר פנים, לזרוק בדיחה, להלביץ שיניים לסביבה, לגרום לשמחה לשלוה?

הרי כבר רבי יוחנן גילה לנו בתלמוד את הסוד הגדול: טוב המלביץ שיניים לחבירו, יותר ממשקו שחל קר במדבר הלוהט (תפוחות קייא ע"ג). כמו כן מכירים אנו את מעלת המשמח את הבריות, עד כדי כך שהיא הופכת את האדם לבן העולם הבא (תענית כ"ב ע"א). זה גם אחד הפירושים לפסוק 'ותורת חסד על לשונך' (משלי ל"א כ"ח), שעל ידי הלשון, הדיבור, האדם עושה חסד עם הזולת. על ידי הארת פנים, החיוך הכובש, הפנים הנעימות והמשתתפות והתומכות...

ציינו רק שכאשר אנו אומרים לחייך ולהאיר פנים, כוונתנו גם לאישה וילדים. כן, כן, גם הם בני אדם, וגם עליהם חלים הדברים. נכון, זה קשה, זו עבודת המידות, אך כל נשכח שתכלית הנישואין - זו שבירת המידות. לא המידות של בן הזוג, אלא המידות שלך.

נסיים את המאמר בידיעה מאוד מעניינת, אשר תעזור לנו להשלים את הפאזל ולהבין את מעלת ומדרגת "הזהיר בבן אדם לחבירו":

שאלו פעם את החזון איש "מהי המדרגה הגבוהה ביותר שאדם יכול להשיג בעולם הזה?" והחזון איש ענה: לעבור את השבעים שנה בשלום, ולהצליח לא לפגוע באיש! לא באופן ישיר, וגם לא באופן עקיף. זו המדרגה הגבוהה ביותר!!!